

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 355/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti O., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. D., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti O., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti O., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny rozsudkami Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca sa žalobou zo 6. februára 2008 domáhal od sťažovateľky v procesnom postavení žalovanej zaplatenia istiny 2 323,57 € s prísl. z titulu údajného nevyplatenia provízií za sprostredkovateľskú službu.

Žalobca neskôr niekoľkokrát upravoval petit žaloby, naposledy 7. apríla 2010, a žiadal, aby okresný súd zaviazal sťažovateľku na úhradu 1 309,92 € s prísl. a náhradu trov konania.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010 v takto vymedzenom rozsahu vyhovel žalobe, vo zvyšku konanie zastavil a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania. Proti predmetnému rozsudku podala sťažovateľka 29. júna 2010 odvolanie, v ktorom namietala chybné rozhodnutie okresného súdu nezodpovedajúce skutkovému stavu ustálenému v konaní, nevysporiadanie sa so skutočnosťami, ktoré mali podstatný vplyv na posúdenie veci a správne zistenie skutkového stavu.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľky krajský súd sa vôbec nezaoberal jej argumentmi uvedenými v odvolaní, ani skutočnosťou, že niektoré závery, resp. výroky rozsudku okresného súdu neboli súdom prvého stupňa odôvodnené a niektoré dôkazy boli vyhodnotené v absolútnom rozpore s ich obsahom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu vydať nález, ktorým vysloví, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla

2010 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011 boli porušené základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 listiny a práva zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší uvedené rozsudky okresného súdu a krajského súdu, vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva domáhať sa svojho základného práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny rozsudkami okresného súdu sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010 a krajského súdu sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010

V súvislosti s namietaným rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých v súvislosti s napádaným rozhodnutím okresného súdu sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania napádaného rozsudku okresného súdu využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania, ktoré napokon aj využila. Na základe ňou podaného odvolania sa krajský súd v rozsahu svojho preskúmacieho revízneho oprávnenia musel vo vzťahu k rozsudku okresného súdu v podstate vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké

sťažovateľka na adresu tohto rozhodnutia okresného súdu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k okresnému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 281/2010 z 10. mája 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 26 Cb 23/2008 z 30. apríla 2010, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných

súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade so základnými právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu okrem iného vyplýva:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 1.309,92 euro s 14,25 % úrokom z omeškania zo sumy 663,88 euro odo dňa 21. 10. 2007 do zaplataenia, zo sumy 185,88 euro odo dňa 21. 06. 2007 do zaplataenia, zo sumy 110,86 euro odo dňa 21. 07. 2007 do zaplataenia a zo sumy 349,30 euro odo dňa 21. 11. 2007 do zaplataenia, ako aj trovy konania v sume 500,69 euro a trovy právneho zastúpenia v sume 1.553,57 euro. V časti istiny v sume 7.036,72 euro konanie zastavil. Vo zvyšku žalobu zamietol.

Rozhodol tak s poukazom na znenie ust. § 642, § 652, § 658, § 659, § 660, § 662, § 663, § 668, § 671 Obchodného zákonníka, ako aj § 365 a § 369 ObZ, keď konštatoval, že z vykonaného dokazovania mal preukázané platné uzavretie sprostredkovateľskej zmluvy medzi účastníkmi dňa 31. 01. 2005...

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Vo svojom odvolaní zdôraznil, že pohľadávka navrhovateľa zanikla v dôsledku započítania. V odvolaní poukázal na znenie ust. § 663 ods. 2, 3 ObZ s tým, že obchodný zástupca je povinný pre potreby zastúpeného uschovať doklady, ktoré nadobudol v súvislosti so svojou činnosťou, po dobu, po ktorú tieto doklady môžu byť významné pre ochranu záujmov zastúpeného. Mal zato, že záver súdu o nezrozumiteľnosti a neurčitosti ust. čl. 7 bod 7.5. zmluvy o sprostredkovaní a jeho neplatnosti, je nesprávny. V danej súvislosti poukázal na znenie bodu 6.6. zmluvy, z ktorého vyplývala povinnosť navrhovateľa vrátiť odporcovi

podklady, analýzy a poradenské protokoly svojich klientov, poisťovacie podklady, poisťky, provízne listy a poisťné podmienky, doklady o bankových poplatkoch. Mal zato, že takéto vymedzenie dokumentov je dostatočné a vyčerpávajúce...

Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvého stupňa vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia so všetkými námietkami, uvedenými v odvolaniach účastníkov, správne vyhodnotil vykonané dôkazy vo veci a na ich základe vyvodil aj správny právny záver...

Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci, týkajúcej sa zmluvnej pokuty, čl. 6.6. a 7.5 zmluvy, že predmetné ustanovenia sú neplatné v zmysle § 37 ods. 1 OZ, pre ich neurčitosť a nezrozumiteľnosť, preto nemohlo dôjsť zo strany odporcu k platnému započítaniu. Navyiac z výpovede svedka p. H. vyplynulo, že navrhovateľ vrátil odporcovi podklady, nevedel sa však vyjadriť k ich počtu. Pokiaľ sa týka stornoprovízie, odporca tiež neunesol svoje dôkazné bremeno, pretože z predložených dokladov nevyplývalo, že sa jednalo o záväzky odporcu voči tretím osobám, vzniknutých na základe sprostredkovateľskej činnosti navrhovateľa.

Odvolací súd sa tiež stotožnil s právnym posúdením veci v časti, týkajúcej sa priznaných trov konania, keď úspešnému navrhovateľovi priznal len účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia. Súd prvého stupňa sa tiež vysporiadal s nepriznaním úroku z omeškania 14,5 % zo sumy 1.121,16 euro za obdobie odo dňa 22. 01. 2008 do dňa 07. 04. 2009, s čím sa odvolací súd stotožnil.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľke potvrdil. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd neporušil označené základné práva sťažovateľky nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 323/2011).

Keďže ústavný súd nezistil porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru zo strany krajského súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu práv zaručených v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2011